

תלמידי הבעש"ט שרצו לראות את אליהו הנביא

מעשה שבקשו תלמידי הבעש"ט מאוד את הבעש"ט שיראה להם את אליהו ז"ל. ובקשו אותו כמה פעמים, והיה מבטיח להם שיראה להם. פעם אחת הלך הבעש"ט עם תלמידיו הקדושים לקבל שבת, והיה דרכו תמיד לילך עד השדה בעוד היום גדול, היינו מן שעה ב' או ג' בקיץ, והיה מקבל שבת בשם ואומר להם דברי תורה כדרכו תמיד. פתאום אמר הבעש"ט: "אני רוצה לעשן לולקע [מקטרת] כי היי עדיין קודם שקבלו שבת. ויתפזרו תלמידי הקדושים על הדרכים אולי ימצאו איזה איש המעשן לולקע שיוכל להשאיל אצלו עד שיעשן הבעש"ט, ולא ראו שום אדם. ויבאו ריקי' [ריקים] להבעש"ט כי לא השיגו. ויעמוד הבעש"ט ויגבה קומתו ויסתכל ויאמר: "הננו רואה אדון **שלאחטיטש** [שנראה רע?]. הולך. לכו נא לקראתו אולי יש אתו לולקע [מקטרת] ותשאלו אצלו." וילכו התלמידים לקראתו ושאלוהו. ויאמר כי יש אתו. ויבקשו ממנו שישאל הלולקע, ויאמר: "אני בעצמי אלך ואתן לו הלולקע ממעזיבוז. אנכי מכירו כי ראיתיו כמה פעמי [פעמים]." ויאמרו: "כן, הוא הרב ממעזיבוז." וילך האדון אחריהם ויקח בעצמו את הלולקע וישם טאביק [טבק] לתוכה ויכה אש מאבני' [מאבנים] ויתן

מעשה שבקשו תלמידי הבעש"ט מאוד את הבעש"ט שיראה להם את אליהו ז"ל. ובקשו אותו כמה פעמים וסייבנו להם שיראה להם: פעם אחת הלך הבעש"ט עם תלמידיו הקדושים לקבל שבת. והיה דרכו תמיד לילך עד השדה בעוד היום גדול. היינו מן שעה ב' או ג' בקיץ. והיה מקבל שבת בשם ואומר להם דברי תורה כדרכו תמיד. פתאום אמר הבעש"ט: "אני רוצה לעשן לולקע כי היי עדיין קודם שקבלו שבת. ויתפזרו תלמידי הקדושים על הדרכים אולי ימצאו איזה איש המעשן לולקע שיוכל להשאיל אצלו עד שיעשן הבעש"ט. ולא ראו שום אדם. ויבאו ריקי' [ריקים] להבעש"ט כי לא השיגו. ויעמוד הבעש"ט ויגבה קומתו ויסתכל ויאמר: "הננו רואה אדון **שלאחטיטש** [שנראה רע?]. הולך. לכו נא לקראתו אולי יש אתו לולקע [מקטרת] ותשאלו אצלו." וילכו התלמידים לקראתו ושאלוהו. ויאמר כי יש אתו. ויבקשו ממנו שישאל הלולקע, ויאמר: "אני בעצמי אלך ואתן לו הלולקע ממעזיבוז. אנכי מכירו כי ראיתיו כמה פעמי [פעמים]." ויאמרו: "כן, הוא הרב ממעזיבוז." וילך האדון אחריהם ויקח בעצמו את הלולקע וישם טאביק [טבק] לתוכה ויכה אש מאבני' [מאבנים] ויתן

להרב, ויעשן הרב. ובתוך העישון שאלו על תבואת השנה אם טובה היא בגידולה ואם פרצה על פני הארץ וגם בעת הדישי' [הדישה] אם נותנת הרב' [הרבה] גרעינים. ודיבר עמו הרבה מזה. והתלמידים לא פנו אליו ולא דברו אתו, וחזרו בעת מעשה הדיבורי תורה ששמעו מפי הרב, שגור על פיהם. ואח"כ [ואחר כך] פטר הרב את האדון וילך לדרכו. ואז אמר לתלמידיו: "עתה עמדה לכם הבטחתי כי כבר הראיתי לכם את אליהו ז"ל." וישתוממו כל התלמידים ויאמרו: "למה לא הגיד לנו רבינו כי היא אליהו, והיינו מבקשים אותו שילמוד עמנו ושנקבל ממנו איזו השגה?" ויאמר לו הרב: "אלו הבנייתם מעצמכם והייתם שואלים אותו מי הוא, הייתי מגלה אותו בפניכם ואז הייתי מדבר עמו בפניכם מכל חפצכם. אבל כאשר לא הבנתם לא היי לי רשות לגלות. אך אגלה לכם מה שדברתי עמו. בעת ששאלתיו אם פרצה התבואה על פני הארץ היתה כוונתי אם היתה אתערותא דלתתא ביחודא תתאה [התעוררות תחתונה בייחוד תחתון] [1] כנצרך. ואם בעת הדישה נותנת גרעין הרב' [הרבה] כוונתי אם אתער אתערותא דלעילא ביחודא עילאה [התעוררה התעוררות עליונה בייחוד עליון] [1] להשפיע כל טוב לבית ישראל. ועכ"ז [ועל כל זאת] ענה לי מה שעני [שענה] ודעו וראו כי לא דבר דבר בטל ח"ו [חס ושלום]."

[1] מדובר במושגים קבליים. התעוררות תחתונה שבאה מצד האדם עצמו ולעומתה התעוררות עליונה שמקורה באל. ראו למשל: זוהר לך לך, פו: ר' יהודה פתח (שיר השירים ז) 'אני לדודי ועלי תשוקתו'. באתערותא דלתתא אשתכח אתערותא לעילא, דהא לא אתער לעילא עד דאתער לתתא."